

träffa Dig i Kuopio, der jag uträknar att Du nu är. Alltså hjertlig tacksägelse för sista mötet och en hjertlig helsning så från mig som min gumma till din Jeanette.

Huru din adress härefter skall blifva vet jag ännu icke. Må trefnad och framgång möta Dig i dina nya förhållanden önskar

broderligen
Carolus.

Torneå d. 8/xij 49.

10

210 FÖRSLAG TILL STADGANDEN FÖR HANDELSINSTITUTET.

HUB, JVS handskriftssamling

På det att det föreslagna Institutet icke må blifva en af enskild mans företagsenhet beroende inrättning, utan ega sitt fortfarande bestånd, oafhængigt af Föreståndares och Lärares beslut, ställes detsamma under de mäns garanti och kontroll, hvilka såsom inrättningens Stiftare förbinda sig att oafbrutet upprätthålla detsamma.

20

Stiftarena utse genom enkel röstpluralitet till Ledamöter i Institutets Styrelse tvenne i Helsingfors bosatte Köpmän samt någon till förtroendets mottagande villig, derstädes likaså bosatt, i Skolväsendet praktiskt förfaren Skolman.

Så väl Stiftare i de afgångnas ställe som nya Ledamöter i Styrelsen, då ledighet inträffar, utses på lika vis.

Institutets Föreståndare är sjelfskrifven Ledamot i Styrelsen, men utträder, så snart Styrelsen vill öfverlägga och besluta i något ärende, som angår Föreståndarens förda embetsförvaltning.

30

Styrelsen utser sjelf Ordförande och Vice Ordförande samt antager en Skriftförare. Ordföranden eger votum decisivum vid alla beslut, som icke genom pluralitet afgöras. Ordförande eller Vice Ordförande och tvenne Ledamöter böra för besluts fattande vara vid sammankomsten närvarande. I öfrigt upprättar Styrelsen sjelf sin arbetsordning.

Styrelsen eger med full myndighet afgöra alla de frågor, som Institutet röra, och Föreståndaren är pliktig ombesörja beslutens verkställande. Sålunda tillsätter och afsätter Styrelsen Föreståndare och Lärare, bestämmer deras lönevilkor, stadfäster på Föreståndarens förslag Lärokurs och Läseordning samt afgör i allt, som beträffar Institutets ekonomi. Dock bör Styrelsen vid öfriga Lärares tillsättande fästa billigt afseende på Föreståndarens förord och vid fråga om aflägsnande, från tjensten icke fatta beslut, förrän den ifrågavarande Föreståndare eller Lärare, blifvit inför Styrelsen hörd.

40

Styrelsen kan genom Ordförande eller Vice Ordförande låta enskildt erinra Föreståndare om hans pligt äfvensom uppdraga Föreståndaren att till öfriga Lärare ställa dylik erinran.

Institutets Föreståndare och Lärare ega i afseende på disciplinen vid Läroanstalten samma rättigheter och skyldigheter, hvilka Hån's Kejs(erliga) M(ax)est(ä)ts Gymnasii- och Skol-ordning tillerkänner Rektor och öfriga lärare vid Högre Elementarskolorna. Uppstå mellan dem olika meningar angående någon rättighet eller skyldighet, kan frågan hänskjutas till Styrelsens afgörande.

50

Stiftarena förbinda sig, att årligen till Institutets fonder bidraga med en summa af 25 Rubel Silfver i tie års tid, samt att minst för fem års tid garantera Institutets bestånd, för ||hvilket ändamål de äro pligtige|| att

efter jemn fördelning årligen fylla den tilläventyrs befintliga bristen i inrättningens inkomster.

För hvarje elev erlägges till Institutet 50 Rubel Silfver. Styrelsen är berättigad antaga frielever, i en klass, så snart de betalande eleverna i densamma icke uppgå till 25, hvilket antal aldrig får öfverskridas, utan att en biträdande Lärare i Klassen antages.

Föreståndaren uppbar Institutets inkomster, utbetalar af Styrelsen anordnade utgifter samt utlånar tilläventyrs uppkommande besparingar mot säkerhet, som af Styrelsen godkännes. Han redovisar årligen inför Styrelsen för så väl kassaförvaltningen som för handhafvandet af läroanstaltens öfriga egendom, möbler, böcker, kartor o. s. v., öfver hvilka det åligger honom att föra redig förteckning,

10

Till Årsexamen, som hålles offentligen, åligger det likaså Föreståndaren afgifva en detaljerad redogörelse för Inrättningens skick, lärjungarnes antal, ålder, lärokurser, uppförande, inrättningens omkostnader, tillgångar o. s. v. hvilken redogörelse genom Styrelsens försorg, jemte dennas till densamma fogade anmärkningar, meddelas alla Institutets Stiftare samt, efter Styrelsens godtfinnande, genom tryck offentliggöres.

20

Allmänna Anmärkningar 1. Antages det alternativa förslaget, att tillika göra Institutet till en Teknologisk läroanstalt, böra Stiftarena till en tredjedel utgöras af Bruksidkare och Fabrikanter, hvilka för sig utvälja en Ledamot, tillhörande någondera af dessa yrken, i Styrelsen, medan öfriga Stiftare för sig välja tvenne Köpmän. I samma ordning utses afgångne såväl Stiftares som Styrelseledamöters efterträdare. Men den pedagogiska Ledamoten i Styrelsen väljes af alla Stiftare gemensamt.

– 2. Nedanstående kostnadsförslag utvisar, att Institutet första året kan upprätthållas med årsafgiften af 30 elever, det följande året med afgiften af ungefär 45 och derefter fortfarande med afgiften af 60 elever – allt om inrättningen endast är ett Handelsinstitut. Men lemnas tillika undervisning för Teknologer, så förhöjas härigenom utgifterna med ungefär 1 000 Rubel Silfver eller med afgiften för ytterligare 20 elever.

30

Allt hopp är således för handen, att Stiftarens årsafgift kan läggas till Institutets kapitalfond, hvars närmaste användning bör blifva inköp af egen lokal för Inrättningen. Alla besparingar anslås för samma ändamål,

40

50

Förslaget till
Särskilda och Handelsinstituttets

Första Klappan		Andra Klappan		Tredje Klappan		Fjärde Klappan	
Särskilda	Antal	Särskilda	Antal	Särskilda	Antal	Särskilda	Antal
Kallegionskudde	2		2		1		1
Swensk Grammatik och Latinska	4	Swenska (Skriptor läroplan)	2	Swenska (Skriptor läroplan)	2	Skriptor läroplan	1
Typiska manthä ga språkskrifningar	3	Typiska (Grammatik läroplan)	4	Typiska (Skriptor läroplan)	4	Typiska (Skriptor läroplan)	3
Swenska Skrifningar eng. diktningar	2	Swenska Skrifningar (eng. diktningar)	2	Swensk Historik	1		
Geometri Näringsvetenskap	2	Planimetri Sterometri	2	Geometri Arismetisk (Näringsvetenskap)	2	Matematisk Näringsvetenskap	1
Arismetisk Skrifning	3	Arismetisk Skrifning	3	Arismetisk Skrifning med tillämpning	3	Arismetisk Skrifning med tillämpning	3
Geografi Historisk Politisk	3	Geografi Historisk Politisk	3	Geografi Historisk Politisk	3	Geografi Historisk Politisk	3
Allm. Historik från tiden	4	Allm. Historik från tiden	4	Allm. Historik från tiden	4	Allm. Historik från tiden	4
Botanik	1	Botanik Zoologi	2	Zoologi Typiska	2	Botanik Zoologi	2
Skiljeföring	3	Skiljeföring	3	Skiljeföring	1		
Litteraturvetenskap	1	Litteraturvetenskap	1	Litteraturvetenskap (Skrifning)	1	Litteraturvetenskap (Skrifning)	1
		Engelska Skrifningar (Skrifning)	3	Engelska Skrifningar (Skrifning)	4	Engelska Skrifningar (Skrifning)	3
		Franska Skrifningar (Skrifning)	2	Franska Skrifningar (Skrifning)	2	Franska Skrifningar (Skrifning)	4
						Varusamfund Skrifningar	1
						Logik Historik	1
	Sr 28		Sr 30		Sr 30		Sr 31
Skiljeföring	1		2		2		2
Grammatik	4		4		4		3

Förslag till Lärkurs vid Handelsinstitutet.

	Första Klassen	Andra Klassen	Tredje Klassen	Fjerde Klassen	
	Läroämnen	Läroämnen	Läroämnen	Läroämnen	timtal
Religionskunskap	2	—	—	—	1
Svensk Skriföfn. Allmän Satslära	4	Svenska Skriföfn. Läsöfn.	Svenska Klass. Författares läsning Handelsbref	Skriftliga Handelsberättelser Bolagsförslag	1
Tyska Muntliga Språköfningar	3	Tyska Grammatik Skriföfn. Läsöfn. Talöfn.	Tyska Klass. Författares läsning Skriftl. Uppsatser	Tyska Klass. Poësi Nationalökonomi Handelsbref	3
Finska Skriföfn. enl. diktamen	2	Finska Skriföfn. Öfversättning till och från Svenska	Finsk Historie	—	—
Geometri Nödigaste Grunder	2	Planimetri Stereometri	—	Matematik Repetitioner	1
Aritmetik Sonträkning	3	Aritmetik Bråk	—	Bokhålleri Vexelaffärer Affärsberäkningar	3
Geografi Finlands Tysklands Englands Politiska	3	Geografi Europas Politiska	—	Væxv Djur Geografi Industriel Statistik	2
Allm. Historie Gamla tiden	4	Allm. Historie Medeltiden	—	Kultur- och Litteratur Historie	4
Botanik	1	Botanik Zoologi	—	Fysik Geografi Meteorologi	4
Stilöfningar	3	Stilöfningar	—	Machinritning Skeppsrkning	1
Linearteckning	1	Linearteckning	—	Engelska Klass. Författare Handelshistorie Handelsbref	5
		Engelska Språköfningar Muntliga	—	Franska Läse- och Skriföfn. Varukämedom Fabriksväsende	4
		—	Franska Muntl. Språköfn.	Logik Moral	1
Sångöfning	S:a 28	timmor p:r Vecka	—	—	S:a 31
Gymnastik	1	—	—	—	2
	4	—	—	—	3
		—	—	—	S:a 30
		—	—	—	2
		—	—	—	4

Talroster, samt i tillägg, samt i svenska tillägg och för
 svenska lärarens undervisningens kostnader
 på samma tid och af samma lärare, jmförda till
 antalet af undervisningstimmar för hvar lärare.

Svenska Undervisningst.	Svenska		Svenska (Högskola)				Svenska (Högskola)				Svenska Undervisningst.	
	Antal	Timmar	Lärare	Antal	Lärare	Antal	Lärare	Antal	Lärare	Antal	Timmar	
Svenska	2	1	1 Sv. Skrif	1 Sv. Skrif	1					(Högskola)	1	
Tyska	2	2	1 Sv. Skrif	1 Tysk Skrif	1	Tysk Skrif	2	Hörsal	1	Tyska	2 2	
Geometri	2	2	2 Hörsal	2 Hörsal	2					Matemat.	2 1	
Aritmetik	1	1	1 Hörsal	1						Aritmetik	1 1	
Geografi	3	3								Geografi	3 2	
Historie	4	4								Historie	4 4	
Botanik		1								Botanik	1	
Engelska		3				Engelska		Engelska		Engelska	3	
						Historie		Historie		Historie	2 2	
								Franska		Franska	1 2	
								Fransk Hist.		Fransk Hist.	1	
								Engelsk og		Engelsk og	1	
								Historie		Historie	1	
Summa	14	17	Gemensamt				Undervisning				Sum	18 19
Tilläggsamman	31		Svenska (Högskola)				Svenska (Högskola)				Tilläggsamman	37
			(Högskola)									
			Tyska (Högskola)	1	Svenska Hörsal, og Hörsal	1						
			Aritmetik	2	Aritmetik og Hörsal	2						
			Botanik	1	Tyska	1						
			Svenska	2	Franska Hörsal og Hörsal	1						
			Religionskunsk.	1	Botanik Hörsal	1						
		7			Engelska (Högskola)	1				Tilläggsamman	7	
			Alla Svenska Tillägg									
			Religionskunsk.									
			Fackering og Bot. kunsk.									
Se Samman	38		Undervisningstimmer för Svenska lärare				Undervisningstimmer för Svenska lärare				Se Samman	40
Svenska Undervisning	14	17								Svenska Undervisning	18 19	
Svenska	3	4								Svenska	3 3	
Gemensamt	9	9								Gemensamt	9 9	
Summa	29	36								Summa	36 40	

Förklaringar till föregående Tabeller

Undervisningskursen är beräknad för *fyra* år och är fördelad på *fyra*

I lägsta Klassen kunna mottagas lärjungar som genomgått Första Klassen i Högre Elementarskola eller eger motsvarande kunskaper i Allmän Grammatik, Geometri, Aritmetik och Geografi; dock mottages icke gerna någon elev under 11 års ålder.

10 Början i språkundervisning göres med Svenska språket. I öfriga språk börjas med Muntliga Öfningar. Sedan läses Grammatik med lämpliga Öfversättningsexempel till och från det fremmande språket. Sist läses utdrag ur goda författare och vidtagas Öfningar i Handelsstilen. På samma gång till Språköfning och ||för inhemtande af Sakkunskap, läses Nationalekonomi på Tyska, Engelska koloniernas historia på Engelska språket – båda delarne på högsta Klassen.||

20 I Matematik läres, hvad som är nödvändigt för att förstå uträkning- en af en ytas och kropps innehåll samt för uppfattning af de första grunderna i Globlära, Astronomi och Navigationens teori. Dessutom fortgår undervisningen i Aritmetiken till praktisk färdighet i alla för handel ochandel nödiga räkneseätt.

I Historie läses på de tre första Klasserna en blott det allmännaste af Verldshistorien upptagande kurs. Under namn af Kultur- och Litteratur-historie läses på Fjerde Klassen åkerbrukets- manufakturernas- och handels-historie samt deras vetenskapernas och konstens inflytande på mensklighetens öden. Den Litteraturhistorie, som i denna kurs ingår, har icke att befatta sig med den lärda litteraturen, utan med den, som ligger den allmänna bildningen närmast.

30 För Geografins studium begagnas tidigare hufvudsakligast kartan; senare en utförlig Lärobok. Vext- och Djur-geografi samt Statistik, förnämligast handels och näringarnes, läses såsom grundval för kunskap om Verldshandeln.

Naturvetenskaperna icke blott utgöra en så väsentlig del af nutidens bokvett, utan äro äfven så viktiga för Industrin, att den kurs i dessa vetenskaper, Institutets lärjungar kunna medhinna, i hvarje fall blir otillräcklig.

40 Med undantag af Handelsbref's uppsättande på Svenska språket och stilöfningar i Bokförling, hvilka öfningar förehafvas på 3:dje Klassen, äro alla praktiska Öfningar för handelsyrket besparade för Fjerde eller högsta Klassen. Här förekomma: Handelsberättelsers uppsättande på Svenska, Handelsbrefs författande på Tyska och Engelska språken, öfningar i Bokhålleri, Vexelaffärers uppgörande och Varukännedom. Likväl kan aldrig af en Skola väntas full färdighet för praktiken. Det är nog, att lärjungen vunnit någon säkerhet i språkens skriftliga begagnande öfverhufvud samt i formel sifferräkning. Han har då lagt grund för den praktiska användning, som förekommer på ett handelskontor, der blott också denna användning kan läras. Likväl bör han dock förut känna formen för ett handelsbref och för en handelsbok; och det är åtminstone härtill de praktiska öfningarne i Institutet afse att föra lärjungen.

50 Undervisningstimmarnes antal blir för lärjungarne icke betungande. Ty af det upptagna timtalet användas på

1:sta Klassen: 8 t:r till skrifva och rita, 3 t:r till Räkning	2:e Relig. kuns.		
	Botanik		
2:dra Klassen: 7 - - -	3 - - -	3 Relig. kuns	
		Botanik	
		Zoologi	
3:dje Klassen 5 - - -	2 - - -	4 Relig. kuns.	
		Zoologi	
		Astronomi cet.	
4:de Klassen 5 t:r - - -	4 till Bokhål- leri o. s. v.	4 Relig. kuns.	10
		Moral	
		Geologi	
		Varukänedom	

Af hvilket timtal de i första och andra kolumnen upptagna timmar icke erfordra förberedande öfverläsning, de i tredje kolumnen blott ringa förberedelse ||, emedan här anförda läroämnen muntligen framställas af Läraren. || Sålunda blifva de timmar, som fordra större eller mindre förberedelse af lärjungen: på 1:sta Klassen 17

2:dra Kl. - 20

3:dje Kl. - 23

3:dje Kl. - 23 timmar p:r vecka.

20

Hvilket antal ännu kan förkortas till Respektive 15, 17, 19 och 19 timmar i veckan för förhör och öfverläsning.

Ett viktigt läroämne, hvilket med hänseende till lärjungarnes ålder och den korta tiden för lärokursen icke finnes i denna kurs upptaget, är den inhemska Handels- och i allmänhet Närings-lagstiftningen. Lämpligt vore, att för unga män af yrket, hvilka för något år tillbaka lemnat Institutet, anordna en Föreläsningkurs i ämnet, att under t. ex. tre vintermånader genomgåås med två föreläsningstimmar om dagen. Dermed kunde förbindas en dylik kurs af Föreläsningar i någon gren af Naturkunskap. Ty den grundsats, från hvilken man härvid bör utgå, är: *att låta bildningen för yrket gå hand i hand med den allmänna bildningen*

30

211 J. V. SNELLMAN – E. LÖNNROT 25. XII 1849

FLS, Lönnrotiana

Broder Lönnrot!

40

Förlåt min myckna försummelse i skrifvande. Kommer jag en gång till någon ro i Helsingfors, så skall jag söka bättra mig. Dit reser jag åtminstone genast efter nyår. Min begäran hos Dig är nu, att Du, som än är lättare ekiperad, gör en skutfärd med Fru hit till Nyårsafton. Svärfar, som förenar sin helsning och bön derom med min och min hustrus, har rum och säng i ordning.

Svärfar tackar för foglarne och sänder 5 Rube. Han vill hafva erinradt att »orrarne» voro 7 stycken – icke 7 par, hvaremot äfven tjädarne voro 7 stycken icke 6 stycken, som notan upptager.

50

Min hustru ser på Ditt porträtt till nyår, för att då känna igen originalet. Jag ser på nya Kalevala. Kom käre Broder! Helsa kärt Fruan. Din tillgifne Vän

J. V. S:n

Kuopio den 25 Dec.